

Konvertering fra naturgas til fjernvarme – er det ok?

Svaret på overskriften er ja - hvis det samfundsøkonomisk er rentabelt, og hvis de tilbageværende gasforbrugere ikke skal hænge på restgælden.

KONVERTERING

Af administrerende direktør Niels Erik Andersen, HMN Naturgas I/S

Det er regeringens langsigtede energipolitiske målsætning, at der skal ske en væsentlig reduktion af CO₂-udledningen, og at forsyningssikkerheden skal øges ved at formindske afhængigheden af fossile brændsler.

Målsætningen har bred opbakning i Folketinget, og det vil den fortsat have – uanset hvem der kommer til at danne regering efter næste valg.

Regeringen ser – godt hjulpet af Dansk Fjernvarme – en udbygning af fjernvarmeforsyningen til naturgasforsynede områder som et væsentligt element til realisering af denne målsætning. Fjernvarmen produceres typisk i kombination med el, og/eller brændslet er affald eller biomasse.

HMN's holdning til fortrængning

I HMN forventer vi, at vores nuværende transporterede gasmængde på knap 2 mia. kubikmeter/år - svarende til op mod 2/3 af gasdistributionen i Danmark - vil være reduceret med ca. 30 % i 2025. Og det kan meget vel være samfundsøkonomisk fornuftigt.

HMN er først og fremmest gaskundernes selskab. Vi ser det som vores opgave at distribuere gas billigt muligt med et højt sikkerheds- og serviceniveau, og det er vores salgsselskabs opgave at sælge gas billigt muligt til især de mindre forbrugere.

Det er ikke vores opgave at skabe størst mulig profit til vore ejere. Samtidig ser vi HMN som et væsentligt redskab til realisering af den energipolitik, der besluttet i Folketinget.

Niels Erik Andersen, HMN Naturgas I/S.

På denne baggrund er HMN ikke imod fortrængning af naturgas, når to betingelser er opfyldt:

1. Samfundsøkonomien i det enkelte naturgasfortrængningsprojekt skal være positiv
2. Vi skal have en økonomisk kompensation for at beskytte de tilbageværende gasforbrugere på nettet.

Vil kun stoppe dårlige projekter

Vi forsøger altid at stoppe naturgasfortrængningsprojekter, som ikke er samfundsøkonomisk positive, dvs. at det er samfundsøkonomisk bedre at fortsætte med naturgas.

Det er ikke altid lykkedes for os at stoppe dårlige projekter, selv om vi har benyttet alle klageinstanser, herunder også i et par tilfælde domstolene.

I den netop gennemførte revision af Lov om varmeforsyning er det slået fast, at alt, herunder miljøforhold, kvantificeres samfundsøkonomisk, hvilket ikke tidligere har været tilfældet. Dette forhold, sammen med

det faktum, at det er samfundsøkonomien i et projekt, der er afgørende for, om det gennemføres eller ej, gør, at vi tør tro på, at vi i fremtiden kan undgå samfundsøkonomisk dårlige projekter.

Afgifter afgør brugerøkonomi

Når vi hidtil har set så mange samfundsøkonomisk dårlige projekter, skyldes det, at brugerøkonomien i disse projekter ofte er god. Og hvilken kommune ønsker ikke at medvirke til, at borgerne kan få billigere varme?

I en samfundsøkonomisk beregning indgår skatter og afgifter som bekendt ikke. Det gør de derimod i brugerøkonomien. Da biobrændsler i modsætning til de fossile brændsler, herunder naturgas, ikke er pålagt energiafgift, vil der f.eks. ofte kunne leveres billig varme fra et flisfyret fjernvarmewærk, selv om netop det pågældende værk ud fra en samfundsøkonomisk betragtning ikke burde være etableret.

Gasforbrugere skal ikke straffes

Den anden betingelse, vi ønsker opfyldt, når naturgas fortrænges af fjernvarme, er en økonomisk kompensation, som skal sikre, at de borgere, som forsat bruger naturgas, ikke skal opleve stigende omkostninger, fordi der, indtil gasnettet er betalt, fortsat skal betales renter og afdrag på den del af nettet, der ikke længere er forbrugere på.

Med den p.t. gældende lov kan gasselskaberne ikke kræve økonomisk kompensation, men HMN – eller ret-

tere HNG og Naturgas Midt-Nord – har i de seneste år indgået et antal frivillige kompensationsaftaler med fjernvarmeforsyninger, som har kunnet se det fornuftige i en vis kompensation.

Ikke alle fjernvarmeforsyninger har imidlertid set positivt på kompensationsprincippet, men holdningen er ved at ændre sig, så der også i fjernvarmekredse er ved at være en udbredt forståelse for, at en vis kompensationsbetaling ved konvertering er rimelig.

Med den netop gennemførte revision af Lov om varmforsyning har ministeren fået bemyndigelse til at udarbejde regler vedrørende kompensation til gasselskaberne, når områder konverteres fra naturgas til fjernvarme.

Sådanne regler vil, sammen med den ovenfor omtalte samfundsøkonomiske kvantificering af alle forhold i vurderingen af de enkelte projekter, medvirke til at skabe ro om fremtidige konverteringsprojekter, hvilket vil være en fordel for både fjernvarme- og naturgassektoren.

Kompensationsmodeller

Der er tale om en helt klassisk byrdefordelingsproblematik, som er velegnet til en politisk løsning. Regningen for det tiloversblevne gasdistributionssystem skal på en eller anden

Årsforbrug m ³	HMN	DONG	NGF
1.800	2.151	2.740	3.257
75.000	85.500	108.925	114.926
300.000	187.500	238.975	247.281
1 mio.	377.200	479.775	489.048
5 mio.	1.461.200	1.855.775	1.774.593
10 mio.	2.816.200	3.575.775	2.684.593

Distributionsbetaling i år 2010 i kr. for udvalgte forbrugsstørrelser.

måde deles mellem dem, der kobles af gassystemet "i utide" og dem, der er henvist til at forblive på systemet.

De frivillige kompensationsaftaler, som HMN (HNG og Midt-Nord) hidtil har indgået med fjernvarmeforsyninger, er baseret på det hovedprincip, at kompensationen svarer til de distributionsindtægter, vi mister, i perioden indtil vores gæld er afviklet. Det er den ved udgangen af 2014.

Erfaringen viser, at der er mange samfundøkonomisk gode konverteringsprojekter, hvor brugerøkonomien for de nye fjernvarmekunder giver plads til en sådan kompensationsbetaling til gasdistributionsselskabet, der jo alternativt skulle have omkostningerne dækket ved at øge distributionsbetalingen fra de tilbageværende gasforbrugere.

Problemer hos DONG og NGF

Helt anderledes forholder det sig i DONG's og Naturgas Fyn's distributionsområder. Det skyldes disse distributionsselskabers meget ringere økonomi. Deres gæld vil – selv med de noget større distributionsstariffer end HMN's – formentlig først være afviklet omkring 2025. Distributionsbetalingen pr. år i 2010 for udvalgte forbrugsstørrelser i de tre distributionsområder i Danmark fremgår af ovenstående tabel.

En kompensationsaftale efter de principper, der har været anvendt i HMN, indebærer, at der for konvertering i 2010 af f.eks. en parcelhuskunde med 1.800 kubikmeter årsforbrug betales et beløb nogenlunde svarende

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

de til 2.151 kr./år i fem år i HMN's område, 2.740 kr./år i 15 år DONG's område og 3.257 kr./år i 15 år på Fyn.

Det er for DONG og Naturgas Fyn så store beløb, at de vil udelukke enhver konvertering i disse områder mange år frem.

HMN imod fælles kompensation

Der har været en tanke fremme om en landsdækkende kompensationsmodel, hvor der ved konvertering indbetales kompensationsbeløb til en pulje, og hvor indbetalingen er uafhængig af, om det drejer sig om en konvertering i HMN's område eller i et af de andre distributionsområder.

Udbetalingen fra puljen til de enkelte distributionsselskaber skulle så være relativt størst til distributionsselskaber med det største behov.

En sådan model, vil HMN – og HMN's ejerkommuner – være modstander af, idet den jo indebærer, at der flyttes penge fra forbrugere i vores distributionsområder til forbrugere i andre distributionsområder.

I HMN's distributionsområde skal der ikke opkræves konverteringskompensation ud over, hvad der er nødvendigt for, at de tilbageværende gaskunder i netop vores område ikke belastes urimeligt.

Brugerbetaling ved frakobling af naturgaskunder

DONG og Naturgas Fyn har indført omkostningsbestemt brugerbetaling for frakobling af gaskunder, der overgår til anden energiforsyning.

Frakobling indebærer nedtagning af måler og regulator ved huset samt opgravning og efterfølgende retablering i vej/fortov, efter at stikledningen er afskåret fra gadeledningen. I HMN har vi beregnet vores udgift til frakobling af en villakunde til 5.200 ekskl. moms. Naturgas Fyn opkræver et lidt større beløb. DONG gør det efter regning i hvert enkelt tilfælde.

I HMN har vi netop påbegyndt en drøftelse af om, og i givet fald hvornår, vi skal indføre en sådan brugerbetaling, der jo ikke har noget med kompensa-

DET MENER DANSK FJERNVARME

DET MENER DANSK FJERNVARME

Af direktør Jørgen G. Jørgensen, Dansk Fjernvarme

Jeg synes, Niels Erik Andersens fremstilling i sin substans er en redelig gennemgang af problemstillingen, som jo er, at der på den ene eller anden måde skal tages hånd om gælden i gasselskaberne, hvis naturgaskunderne konverteres til fjernvarme. Det faktum, at naturgasselskaberne, ud over et kompensationsbeløb, også kræver et ganske stort afbrydelsesgebyr, er med til at forværre problemet. Set med fjernvarmebriller er der jo ikke forskel på et gebyr til dækning af afkoblingsomkostninger og et eventuelt kompensationsgebyr. Begge dele indgår i den samlede anlægsomkostning i forhold til et fjernvarmeprojekt.

Realiteten er, at hvis de samlede omkostninger bliver så store, at de forringer brugerøkonomien for de nye fjernvarmekunder væsentligt, ja så bliver der ganske enkelt ikke foretaget konverteringer. Og så får vi sværere ved at realisere de energipolitiske målsætninger, ikke mindst uden for det kvoteomfattede område.

Jeg er enig med Niels Erik Andersen i, at der må en overordnet politisk løsning til, og jeg har en klar forventning om, at Dansk Fjernvarme bliver inddraget i arbejdet med at finde en rimelig løsning. Jeg tør også godt forudsige, at når vi om fem eller 10 år ser tilbage, vil der være sket følgende:

- En strukturrationalisering, så der kun er ét gasdistributionselskab tilbage i Danmark
- Der er etableret en eller anden fordelingsnøgle mellem nye fjernvarme-forbrugere, tilbageværende gasforbrugere og staten i forhold til afviklingen af restgælden i naturgasselskaberne
- Der er ensartede konverteringsregler i hele Danmark
- Der er foretaget rigtig mange konverteringer (formentlig 100.000-200.000 boliger).

Jeg kan ikke se, at det kan ende på nogen anden måde. Spørgsmålet er, hvor lang tid det vil tage, og hvor mange politiske slagsmål samt revisor- og advokatregninger der skal til undervejs. Ud fra et overordnet samfundsmæssigt synspunkt vil det hensigtsmæssige være, at forløbet sker inden for en veldefineret ramme og plan. Det er det, vi har landspolitikerne til at sikre. Og det er en opgave, der haster.

tionsbetaling at gøre, men som selvfølgelig vil fordyre omlægningen til fjernvarme en smule. Så længe det er få og store gaskunder, der frakobles naturgasnettet, er brugerbetaling ikke så presserende, men efterhånden som det bliver almindeligt at frakoble mange mindre forbrugere, vil omkostningen veje tungere hos gasselskabet og dermed hos de tilbageværende gasforbrugere, med mindre der indføres brugerbetaling.

Konklusion

▪ Det er OK at konvertere fra naturgas til fjernvarme, når samfundøkonomien klart taler for det, og der gives en

rimelig økonomisk kompensation til de tilbageværende gasforbrugere.

- Der kan let findes en kompensationsmodel, som bør tilfredsstille både fjernvarmesektoren og HMN Naturgas I/S.
- Det bliver vanskeligt at finde en kompensationsmodel, som tilfredsstiller både fjernvarmesektoren og DONG/Naturgas Fyn.
- HMN er imod kompensationsmodeller, der flytter penge fra HMN's distributionsområder til NGF's og DONG's distributionsområder.
- Jeg ser frem til, at ministeren bruger sin bemyndigelse.

nea@naturgas.dk